

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori neînscrise nu se
primesc.
Manuscrisuri nu se returnează.
Inserate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukos Nachf.,
Nax. Augenfild & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII Erzsebet-körut).
Prețul inserțiilor: o serie
garantată pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicații
mai dese după tariful și învo-
ială. — RECLAME pe pagina
3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare
zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șase
12 cor., pe trei luni 6 cor.,
N-rii de Duminică 4 cor., pe ș.
Pentru România și străinătate.
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr., pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-ii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgului nr. 30, etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 6 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esam-
plar 10 bani. — Atât abone-
mentele, cât și inserțiile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 225.

Brașov, Sâmbătă 11 (24) Octomvrie

1908.

Optimismul celor dela cârmă.

Temperatura ce domnește în cen-
trele monarhiei noastre e deocam-
dată normală și liniștită. Situația po-
litică din launtru și din afară pare
incă favorabilă nizuințelor și planuri-
lor celor dela cârmă. Numai ici-colo
se ivește câte un nor întunecat, dar
speranțele, că va fi risipit și alungat
și acesta de suflarea vântului, sunt
incă predominante. Totuși lumea po-
litică și diplomatică e cuprinsă de o
neliniște nervoasă, de care încă nu-și
poate da bine seama. Sunt prea mari
interesele celor ce sunt la stăpânire
și e prea dulce puterea ce-o exer-
cează, decât ca să se poată și numai
gândi la o eventualitate ca să se
ridice cumva de undeva vre-o vijelie,
vr'un orcan, care să le sgude pozi-
ția, de care se bucură, din temelie. De
aceea e la ordinea zilei optimismul
cel mai pronunțat, el își are sediul
principal în Budapesta, unde se află
de prezent curtea și se sfătuiesc de-
legațiunile și unde se concentrează
prin urmare viața politică.

În delegațiunile toate merg peste
așteptare de neted și în bunăînțele-
gere cu guvernul, care la rândul său
își dă toată silința să-și câștige sim-
patiile delegaților. Baronul Aehren-
thal a ajuns de când cu aneiu
omul situațiunii. El este laudat și im-
brățișat mai ales de Unguri, cari anu-
me voiesc să demonstreze, că în im-
prejurările extraordinare actuale sunt
gata a da tot concursul factorilor
dela cari atarnă mersul politicii ex-
terioare a monarhiei. Bar. Aehren-
thal la rândul său nu le rămâne da-
tor și le răspunde cu aceiași amabi-
litate căutând în tot chipul să-i mul-
țamească. Așa s'a hotărât să viziteze
cluburile diferitelor partide ale coa-
liției maghiare. A fost mai întâi la
clubul independist, unde l'au primit
cu multă prevenire și cordialitate, vor-
bind cu el nemțește, spre cea mai
mare părere de rău a extremilor ko-

ssuthiști. Ministrul de externe a vi-
zitat apoi și partidul lui Andrassy etc.

După vizita ce a făcut-o la clu-
bul kossuthist, s'a lătit știrea că bar.
Aehrenthal ar fi declarat că regimen-
tele recrutate din ținuturile sârbești
ale armatei comune dela graniță vor
fi schimbate cu regimente ungurești,
Faima aceasta a supărat mult pe cei
din fruntea armatei, așa că s'au gră-
bit a-o desminți în delegațiunea ungară.
Generalul Hofmann a declarat în nu-
mele ministrului de război că acesta
e deplin liniștit în ce privește incre-
derea ce trebuie să o pună în armată,
ori în ce parte ar fi îndreptată
aceasta. A desmințit, că bar. Aehren-
thal ar fi vorbit de o schimbare a
regimentelor dela graniță, în fine a
făcut o declarație foarte importantă
din mai multe puncte de vedere. A
zis că în ce privește sporirea arma-
tei e fapt că ministrul de război a
ajuns la înțelegere cu amândouă gu-
vernele pentru un caz eventual și că
dacă va fi de lipsă această sporire
se va și orândui între marginile legii.

Cu toate desmințirile de felul
acesta nu vrea să prindă în marele
public credința că lucrurile se vor
deslășura fără piedeci și cu evitarea
ori-cărei crize. C'un cuvânt bănuiala
că evenimentele din peninsula balca-
nică pot să dea naștere încă și unui
război, nu iartă ca optimismul din
cercurile diriguitoare să fie împăr-
țit și de mulțimea acelor cari judecă
mai nepreocupat asupra celor ce se
petrec și asupra consecințelor ce le
pot avea.

Nu prea e de natură a sprijini
părerile optimiste faptul, că tocmai
acuma guvernele publică o oprire a
exportului și transiului de arme între
granițele monarhiei. Ori câte s'ar
scrie despre exagerările naționale și
patriotice ale Sârbilor și Muntenegre-
nilor, mișcarea antiaustriacă și pregă-
tirile de război din țările lor au un
fond serios și amenințator.

E învederat că cineva le stă la
spate și că nu trebuie să se ia prea
ușor dacă foi mari și serioase engleze
ca „Daily Telegraph“ pledează cu atâta
foc pentru un viitor mare imperiu
sârbesc, care ar fi în avantajul Euro-
pei și firește al Angliei. Impușcăturile
ce s'au auzit alaltăeri seara de pe
târmul sârbesc al Dunării la Panciova
și cari au produs așa mare iritațiune
pe-acolo, în legătură cu excesele vio-
lente din Belgrad contra supușilor și
mai ales a comerțianților austro-ungari,
sunt iarăși niște simptome îngrijitoare;
iar faima ce s'a lătit că regele Petru ar
fi tras la răspundere pe prințul de
coroană sârbesc Gheorghe, pentru
purtarea lui excentrică, și, fiind din
cauza aceasta bruscat de fiul său
să-i fi dat acestuia o palmă, poate a
fost și cu intențiune astfel umflată
pentru a produce un efect mai li-
niștitor la noi în țară.

Numai o singură eventualitate ar
putea să întărească speranțele în sus-
ținerea păcii, dacă adevărat s'ar adeveri
că este posibil să se stabilească o în-
țelegere între Austro-Ungaria, Turcia
și Bulgaria.

Șvabii din Bănat și lupta pentru vo-
tul universal. Zilele aceste a apărut un
energic manifest publicat de președintele
partidului german din Ungaria, Dr. Lud-
wig Kremling, în care se ia poziție hotărâ-
tă în contra votului plural. Prin acest ma-
nifest Șvabii din Bănat se provoacă a ține
cât mai număroase întruniri, în cari
să se protesteze în contra proiectului re-
formei electorale.

Din delegațiuni. Delegațiunea ungară
a votat în două ședințe plenare, ținute
alaltăeri, budgetul ministeriului de externe.
Aproape toți oratorii ungari s'au decla-
rat mulțumiți cu politica urmată de mi-
nistrul de externe bar. Aehrenthal. În nu-
mele ministrului de externe a luat cuvân-
tul șeful de secție, contele Eszterhazy, care
a dat expresiune speranței, că evenimen-
tele apropiate nu vor tulbura raporturile
amicale cu Turcia, ci din contră le vor în-
tări. În ce privește conferința balcanică,
contele Eszterhazy a constatat, că monar-

hia austro-ungară încă n'a primit o invi-
tare la o atare conferință, și că monar-
hia va aproba convocarea unei astfel de
conferințe numai în cazul, dacă cestiunile,
cari sunt a se rezolva direct de către Tur-
cia și Austro-Ungaria, vor fi scoase din
programul conferinței.

Serviciul obligator de doi ani în ar-
mată a fost adus în discuțiunea delegați-
unei austriace cu ocaziunea desbaterei bud-
getului de războiu. Ministrul de războiu
br. de Schönaich a declarat, că admini-
strațiunea de războiu dorește tocmai așa pre-
cum dorește reprezentanța poporului, ca
cât mai curând să se aducă o nouă lege
militară pe baza serviciului obligator de
doi ani. Introducerea serviciului de doi
ani însă să-i premeargă urcarea contingen-
tului recruților, fără de care nu e cu pu-
tință completarea necesară a armatei. Pre-
zentarea proiectului de lege privitor la
aceasta introducere a serviciului obligator
de doi ani, stă însă în legătură cu așa
numita cestiune militară ce derivă din
considerațiuni politice. Indată ce dispozi-
țiunile politice vor fi regulate, în ambele
state ale monarhiei va fi pusă la ordinea
zilei între altele și noua lege militară.

Demonstrațiunile din Praga s'au repe-
țit și în zilele de 20 și 21 Octomvrie, deși
în urmă tot în măsură mai mică și nu-
mai Miercuri au încetat. În cele trei zile
(19—21) cât au durat demonstrațiunile au
fost arestate cu totul 140 persoane. Un
mare număr dintre arestați au fost jude-
cați imediat la câte 2—5 zile arest. Alții
au fost predați judecătorilor.

Deputații dietali cehi au adresat o
telegramă ministrului-președinte Beck, în
care spun, că cauza esceselor de stradă
din Praga a fost așa numitul »Studenten-
bummel«. Ei încheie așa: »Dacă este ca
demonstrațiunile să înceteze, e de lipsă ca
ministru-președinte să ia măsuri ca în ora-
șele cu majoritate germană minoritatea
cehică să fie scutită cu aceeași energie,
cum s'a întâmplat în Praga și ca în viitor
să se întrebuițeze numai miliție din re-
gimente în cari se vorbesc ambele limbi
(germană și cehă). În privința aceasta ne-
am adresat cu-o rugare urgentă la guver-
nator ca și la direcția poliției...«

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Prizonierul.

De Em. Gârleanu.

Turcii fugiseră din Smârdan și-și gă-
siseră scăparea spre Vidin, lăsând în dru-
mul lor rămășițele goanei înfricoșate: tu-
nuri, puști, muniții, — toate îngărâmate
la un loc, unele peste altele; și hrană, bu-
cătă de pâine înghețată, sau pesmeți tari
ca fierul. Din spatele Smârdanului, până
departe, îngustându-se din ce în ce ca o
panglică, se trăgăna drumul bătut de pașii
fugarilor. Fulgii nu putuseră acoperi toate
urmele lor; călărașii, cari patrolau prin
împrejurimi, goneau de pe hoiturile cailor
căzuți, stolurile de corbi ce sburau cron-
câind, se rotiau prin aer, iar când pa-
trulele se ștergeau în depărtare, se lăsau
iarăși, puzderii, și se alungau unii pe alții
dela stărvurile cari îi îndestulau.

Turcii fugiseră înfrânți, după o luptă
crâncenă; dar oboseala atâtor zile de în-
cordare dădură pe mulți dintre ei prinși
în mâinile dorobanților; unii se așezară jos
cu capul plecat, cu brațele încruciate, și
așa își așteptau soarta de care erau în-
credințați că, dacă le era scris, nu puteau
să scape. Ai noștri îi prinseseră. A doua
zi după luptă pornise spre Dunăre câteva

pălcuri de prizonieri, și astăzi avea să se
ducă cel din urmă, vre-o cinci-zeci de pe-
destrași, între cari se aflau și câțiva ofi-
țeri. Ca și ceilalți prinși, trebuiau să
facă drumul pe jos, până la Dunăre, sub
paza călărașilor. De cu seară sergentul-
major Mănciuc primise toate poruncile în
privința aceasta. Trebuia să ia zece călă-
rași și doi gradați, pe sergentul Ghenciu
și brigadierul Păilă, și în zorii zilei, să
pornească. Până noaptea târziu, soldații și
prizonierii se pregătiră, luară fiecare hrana
trebuitoare, — pâne și brânză, și când se
crăpă de ziuă, călărașii erau pe cai, iar
Turcii, câte patru, în coloană de marș, în-
tre ei. Și porniră. În ajun contenise din
nins, dar peste puțin începuse din nou, și
fulgii mari se cerneau, înfoieți, în dimi-
neața sură și înghețată. Prizonierii se îm-
brăcaseră care cum putuseră. Unii din ei
aveau mantale, dar cei mai mulți erau
numai în vengherca lor albastră, scurtă și
sdrențuită; cu fesul îndesat până după u-
rechii, mergeau încovoiați și slabi, cu mâ-
nile vârate în buzunarele șalvarilor, de-
abia scoțând cismele, — legate cu sfoară,
să nu le cadă talpa, — din troianele prin
care părțile fuseseră din nou astupate. În
frunte mergeau cei trei ofițeri: doi căpi-
tani de-ai lor, și un sublocotenent; cei
dintâi îmbrăcați în mantăli lungi, iar acest
din urmă, numai în tunica pe care se mai
deslășiau urmele galoanelor de fir. La ple-

care, un soldat, un cerchez, îi dăduse man-
taua lui, dar el nu o primise, și, vânt de
frig și slab, de i-se vedeau oasele obrazu-
lui cum îi străpungeau pielea, înainta cu
greu, cu ochii turburi, și parcă urmărind
ceva în depărtare.

Smârdanul se pierdea în urmă; și în
curând albul nepătat al câmpului obosi
vederile. Oamenii își duceau uneori mâinile
la ochi și îi freca, vrând parcă să le ia
ceata ce-i învăluisse. Câțiva mergeau bui-
maci, ca ameteți, iar în capul coloanei, ca-
lul negru al sergentului major Mănciuc,
tăia vânos valurile de omăt, cu capul în
piept, cu muschii picioarelor întinși ca
niște coarde. Din când în când sergentul-
major se întorcea, își puneu calul pe flanc
și lăsa să-i treacă pe dinainte convoiul.
Atunci își încrunta fruntea și striga apă-
sat, la câte vreunul:

— Mă țavere, o s'adormi pe cal; a-
tunci ce-o să faci cel de pe jos, ha?

Pe urmă dădea pînteni și își lua lo-
cul în fruntea coloanei, cu capul în piept,
și el, ca și calul, legănându-se când la
dreapta când la stânga.

Strașnic om era sergentul-major Mănciuc.
Întreg regimentul îi ducea frica, și
chiar ofițerii îi vorbeau lui mai altfel.
Scurt, îndesat, cu capul mare și ochii verzi,
numai c'o mustață. — că pe una i-o luase
dimpună cu un capăt de buză, svărlitura

unui cal, — își șuera cuvintele mai mult
decât și-le spunea. Doi dinți îi rămăseseră
goi, și totdeauna părea că rânjește. Viteaz
și vânos ca un taur, se repezise odată
într'un pâlce de cerchez, fără să-și scoată
sabia, și, implântându-și mâinile în gâtul
celui dintâi, îl smulsesse de pe cal, și se
întorsese cu dansul, târâș în mijlocul es-
cadronului înmărmurit.

Multe însărcinări avuse sergentul-ma-
jor Mănciuc, dar nici de una nu fusese
mai mândru ca de aceasta din urmă. Cele-
alte convoiuri plecaseră comandate numai
de ofițeri, lângă cari îl puneau și pe el
acuma. Fără o putere de judecată mai
largă, el știa una: era soldat, și în răz-
boiu dușmanul nu trebuie cruțat. Năpârții
trebuie să-i sdrobești capul. Dacă el ar fi
fost în locul or' cărui din cei ce-l urmau,
cu capetele plecate în jugul înfrângerii,
și-ar fi primit soarta fără să crâncească.
De când plecase la un lucru se gândea și
nu-i putea da de rost: la ce ducea în țară
pe toți prizonierii ăștia? La ce i-ar fi bră-
nit Statul? La ce ajunși cu bine, — dacă
vor ajunge... și la gândul acesta mustața
îi tremura și fruntea i-se încrețea — i-ar
fi trimis înapoi în țara lor. Nu, asta n'o
înțelegea. Să-i fi dat pe mâna lui: la rând,
în front, aliniere! un pluton cu carabi-
nele încărcate în fața lor »foc!!« — și
gata...

Așa gândea sergentul-major Mănciuc,

Audiența lui Andrassy.

Correspondentul lui »N. Fr. Presse« din Budapesta telegrafiază acestei foi între altele: In cercurile politice s'a vorbit mult despre audiența de azi a contelui Andrassy, dar după ce astăzi de sine înfeles nu s'a putut aduce o decizie, nu s'au făcut cunoscute nici amănunte. Cei dela guvern au afirmat însă, că audiența de azi n'a dat la iveală nimic, din ce s'ar putea conchide la greutatea în cesiunea reformei electorale. Wekerle, întrebat fiind în clubul independist despre decursul audienței lui Andrassy, a răspuns: *reforma electorală va fi prezentată necondiționat în cea mai apropiată ședință a camerei.* Aceasta se va întâmpla cam pe la 10 Noemvrie a. c. când se va ține cea dintâi ședință a camerei după amânare. »Până atunci«, — adaugă coresp. foaiei vieneze — *se vor putea delătura și piedecile reformei electorale.*

Așadar »sunt încă piedeci« — dar numai »formale«. »Budap. Hirap« susține asemenea, că nu au răsuflat date pozitive despre cuprinsul audienței, dar e mai optimist, zicând, că Andrassy »a rămas foarte mulțumit« cu rezultatul audienței, că Majestatea Sa a fost foarte grațios ș. a. Iată ce mai spune aceasta foaie despre ordinea lucrărilor camerei, la redeschiderea ei în Noemvrie:

»Proiectul de lege al lui Andrassy e gata și el îl va prezenta într'una din ședințele camerei dela începutul lui Noemvrie, va propune alegerea unei comisii deosebite, care va fi chemată să pregătească epocala lege pentru desbaterea parlamentară. In timpul pe când se va consulta comisiunea, camera va desbate proiectul de lege relativ la anexiune, mai de parte indemnitatea, eventual, proiectul de lege relativ la emigrări.

»Pesti Naplo«, care a adus știrea despre un nou pact între coroană și coaliție, pe baza căruia în schimbul concesiunii date de coroană pentru ducerea în îndeplinire a reformei electorale așa după cum e tieluită în proiectul lui Andrassy, coaliția s'a angajat de a vota urcarea contingentului recrutilor, scrie despre »audiența decisivă« de alături între altele:

»Guvernul a tradat și a îngropat votul universal și pentru planul său fatal vrea să câștige și pe coroană. Cu drept ne deșteaptă suspiciunea fiecăruia, și nu trebuie să fie omul politician rafinat, ca să fie în clar despre aceea, că pentru concesiunea stoarsă dela coroană în curând națiunea va trebui să plătească un preț groaznic de mare...

»Nici un moment nu putem fi la în-doială despre adevărul, că coaliția plătește cu urcarea contingentului armatei îngroparea votului universal. S'au desmintit de altădată lucruri și mai clare decât acestea, cari apoi totuși s'au dovedit de adevărate. (Aluziune la desmintirea știrii de mai sus aduse de »Pesti Naplo« de către foile guvernului)... Acea surprinzătoare unanimitate, cu care în delegațiunea austriacă s'a accentuat completarea armatei și în legătură cu aceasta împăciuirea Ungariei, din partea acelor cari până acuma nici n'au

când i-se pără că-i miroase a țigară. În toarse capul și, printre călărașii ce mergeau în frunte, văzu pe unul dintre cei trei ofițeri turci, pe unul bărbos, fumând. Mânciu intoarse calul, înșuse cu ciudă pintonii, și, despiciând rândul, smulse țigara și o aruncă:

— Nu e voie. Auzi?... Nu'nțelegi ce-ți spui?... Ei! să știi că nu e voie...

Căpitanul se uită cu ochii mari la el, cu un zâmbet de dispreț și mânie, de care buza de jos îi tremura ușor. Mânciu se ridică în scări și, cuprinzând cu ochii, pe deasupra convoiului, pe călărași:

— Dacă mai fumează unul... apoi...!

N'avea nevoie să sfârșească. Călărașii îl cunoșteau. Sergentul-major Mânciu nici comenzile nu și-le sfârșea; cu toate astea escadronul se învârtea ca o văjuitoare.

Dar drumul se îngreua, ninsoarea se îndesea din ce în ce mai tare, și un vânt aspru început să sufle dinspre Dunăre, purtând troienele dintr'un loc într'altul, ca pe niște valuri.

Caii suflau din greu, iar oamenii, înțeponiți, cot la cot, păseau încet, trăgându-și sufletul, ca și când se înnăbușeau. Sprijinindu-se fiecare de celălalt, se apucau pe după mijloc, unii de alții, se aplecau și, ca și cum ar fi tras la plug, își regulau mersul, încordându-se, cu toții deodată.

După două ceasuri, sergentul-major Mânciu, opri convoiul. Atunci, cu ochii iscoditori, privi peste capetele tuturor, și-i

voit să audă de-o rezolvare a urcării contingentului armatei prin compenzațiuni, dă pe față toată treaba...

Negocierile pentru convenția comercială austro-ungaro-română s'au început în Viena. In ajunul lor ziarul »Dimineața« cu data de 7 Octomvrie a afirmat că: ar fi divergențe de păreri între d-nul Dim. Sturdza și d-l Emil Costinescu cu privire la convenția comercială cu Austro-Ungaria; că d-l Dim. Sturdza ar fi luat angajamente cu baronul d'Aehrenthal în privința acestei convențiuni; că delegații României, ce au plecat la Viena, sunt autorizați a admite reduc-ri de taxe la peste 100 de articole din tariful vamal.

»Voința Națională« răspunde:

»Câte trei aceste informațiuni sunt din domeniul fantaziei. Nu este nici o divergență de păreri între primul ministru și ministrul de finanțe asupra mijloacelor de apărare a intereselor economice ale țării cu privire la tratatul în cesiune.

»D-l Dim. Sturdza n'a luat absolut nici un angajament față de baronul Aehrenthal, relativ la condițiunile tratatului de comerț: delegații noștri au plecat liberi de orice angajamente anterioare însărcinați a apăra cu toată vigoarea interesele românești.

»Mai putem adăoga, că nu numai nu poate fi vorba de un tarif special cuprinzând reduceri la peste 100 articole din tariful vamal, dar că nu se va admite nici o reducere, care să jignească meseriile și industriile românești.

Ministrul de externe sârb Milovanovici a avut o convorbire cu correspondentul ziarului »Neue Freie Presse« la Berlin, în care Milovanovici a spus, că misiunea lui este de a informa guvernele puterilor asupra situațiunei, în care a ajuns poporul sârbesc prin anexiunea Bosniei și Hertegovinei.

»Voesc să le spun ce simțim, ce prețindem și voesc să mă îngrijesc de aceea ca să nu fim uitați. A spus apoi că secretarul de stat dela oficiul de externe german de Schoen l'a primit cu foarte mare amabilitate. Despre rezultatul convorbirei sale cu Schoen zise Milovanovici: »Dumnil de Schoen a ascultat ce i-am spus. Asta e tot, nici mai mult nici mai puțin.« Correspondentul i-a vorbit lui Milovanovici de versiunea ce afirmă, că ar fi venit la Berlin pentru a să întâlnească ministrul de externe rusesc Isvolsky, care va sosi de scară în Berlin. Milovanovici i-a răspuns, că scopul principal i-a fost de a informa guvernul german, dar firește va aștepta și sosirea lui Isvolsky pentru a putea conferi cu el. Apoi va merge la Londra, de acolo la Paris și mai pe urmă la Roma.

La întrebarea, dacă pericolul unui războiu între Austro-Ungaria și Serbia poate fi considerat ca delăturat, ministrul sârbesc a răspuns:

»Pericolul de războiu, ce se ivise, pentru moment a fost delăturat ce e drept, dar un alt pericol de războiu rămâne în ființă, pentru cazul adevărat când Sârbii ar fi siliți de-a accepta noua situație, fără ca să se fi întâmplat ceva ce le-ar putea ajuta să uite ce-au pățit. Trebuia să i-se dea

numără; erau toți. Se ținuseră bine. Dar pe fețele unora ninsoarea înghețase, și din ochii rățâciți, din suflarea grăbită a piepturilor, se vedea bine că la a doua postată erau să cadă.

Prizonierii se așezară jos în zăpadă; unii își suflau în mâni să le încălzească. Sublocotenentul, învinețit de frig, părea că nu mai simte nimic, că nu vede. Imprejurul gâtului, pe fes, și pe umeri, ninsoarea se strânsese într'un strat gros, ca o blană albă, care poate îi ținea cald. Căpitanul bărbos îi vorbea; îl îmbărbăta. El nu răspundea nimic, ca și cum n'ar fi auzit cuvintele tovarășului. Căprarul Păilă se uita la el, și, în sufletul lui de om milos, par' că se făcă un gol. Ii părea rău de tinerețea, de știința copilăndului, care ajunsese ofițer și care avea să cadă acuma, departe de toți ai lui, de toți carii-l iubeau. — Păilă se luptase, nu dădu-se înapoi nici odată, că era soldat doar, dar așa era firea lui: îi era milă și de-un căne. Ofițerul turc își scoase fără să vrea mâna, vânăta de frig, și o duse la gură; atunci brigadierul desfăcă coburii, se uită spre Mânciu, și, cum acesta privea într'o parte, se plecă și-i dete sublocotenentului părechea de mânuși ce o avea mai mult la el. Ofițerul le luă, deschise ochii mari, apoi zimbii și dădu din cap. Puse mânușile și rămase iarăși nemișcat.

(Ve urmă).

sentimentului național al Sârbilor vre-o satisfacție, vre-o garanție. Trebuie să li-să deschidă drumuri nouă speranțelor nimice. Dacă aceasta nu se va întâmpla, poporul sârbesc se va supune noiei situațiuni numai cu amărăciune și se va folosi de sigur de cea dintâi ocaziune spre a-și vărsa mânia și amărăciunea. Va fi treaba diplomației să nu lase ca Sârbii să ajungă la desperare și să împiedece pericolul unui războiu pentru viitor ascultând cu bunăvoință plângerile poporului sârbesc și dând satisfacție simțului național sârbesc.

Șansela conferenței europene. »Vossische Zeitung« primește din Paris o știre, că Isvolsky după vizita sa din Berlin se va întoarce la Paris spre a stabili pe baza negocierilor cu cancelarul german defini-tiv cesiunea conferenței. Prospectivele pentru întrunirea conferenței au scăzut mult de când raporturile dintre Turcia și Bulgaria s'au mai îmbunătățit și de când Turcia documentează înclinare pentru a se înțelege nemijlocit cu Bulgaria și cu Austro-Ungaria.

Un ministru turcesc să fi declarat, că e îndoiioasă întrunirea conferenței, deoarece Austro-Ungaria vrea să ia parte la ea numai după o înțelegere premergătoare cu Turcia.

In cercurile diplomatice din Petersburg se vorbește, că conferența se va întruni în Petersburg. Ministrul de externe Isvolsky e așteptat la Petersburg la finele lunii lui Octomvrie st. n.

Marea Sârbie. Marea ziar din Londra »Daily Telegraph«, dela 21 l. c. se pronunță într'un articol de fond în favorul unui mare imperiu sârbesc, și încearcă a dovedi, că existența unui astfel de imperiu este și în avantajul Turciei. Zice că Anglia, Franța și Italia sunt azi în clar, că un imperiu al rasei sârbești, care să fie în adevăr și nu numai nominal independent, ar aduce un nou și mare element de stabilitate în sistemul european. Sârbia ar putea să conțeze la bunăvoința și sprijinul Angliei, dacă n'ar căuta a se mări pe socoteala Turciei și s'ar uni cu Turcia. Starea actuală la nord și la nord-vest în peninsula balcanică e cu neputință să mai dăinuiească. Dacă drumul de fier, ce se plănuește în Sandjac, va sta sub influința austriacă, atunci influința austriacă va fi dominantă în Sandjac și fără de trupe. Turcii vor trebui să-și întărească acolo poziția fără de amânare.

Delbrück despre criza orientală.

Prof. Delbrück, om politic cunoscut și directorul »Analelor prusiene«, s'a pronunțat într'o convorbire cu correspondentul ziarului »N. Fr. Presse« asupra crizei orientale astfel:

»Prefăcându-se Turcia în stat constituțional, tratatul de Berlin a ajuns cu neputință de a mai sta în picioare. Nu poate deci fi vorba că și-ar fi călcat făgăduința cei dela Viena. Tratatul putea lega pe puteri numai câtă vreme erau și împrejurările în cari s'a încheiat. Dacă nu s'ar fi făcut acuma desfacerea de Turcia a acestor țări, cari erau legate foarte slab cu ea, s'ar fi făcut peste câteva luni, când s'ar fi întrunit parlamentul turcesc.

»Ministrul Aehrenthal, pe care de altfel îl socot bărbat de stat cu totul deosebit, s'a folosit de vremea cea mai potrivită spre a anexa Bosnia și Hertegovina, faptă cu desăvârșire genială. Căci era de ținut, ca nu cumva partidul vechiu bosniac să se folosească de constituțiunea din Turcia spre a pescui în apă turbure și a unelti împotriva guvernului austro-ungar și ca nu cumva Bosniacii mahomedani să trimită deputați la Constantinopol.

»La Bulgari stăteau lucrurile astiel: De mai mulți ani propovăduiau în Macedonia pentru un regat bulgar mare. Prin reforma constituțională, care se face acolo, văzură că li-s'au nimicit planurile.

Era deci primejdie mare, că Bulgarii nu se vor potoli, ci din pricina naționalismului lor jignit, să înceapă războiu cu Turcia spre a răpi bucăți din Macedonia. Prin faptul că Bulgarii și-au mulțumit acuma altfel ambiția, făcându-se neatârnați, s'a înlăturat primejdia de războiu. Prin neatârănare Bulgarii și-au făcut însă lor înșile daună, iar Turciei, foloase.

Până acuma aveau foarte mici taxele vamale pentru exportul lor în Turcia. Neapărat că, fiind stat neatârnat, le vor pierde. De asemenea vor plăti acuma, când puterile se amestecă, mai scump căile ferate din Rumelia, decât dacă ar fi stat de vorbă numai Turcia. Turcia însă, deși prefăcându-se în stat constituțional, a pierdut câteva

ținuturi la graniți. Va avea și foloase precum și o despăgubire, de care acest stat tânăr are așa de mare nevoie. In notele de protestare împotriva Austro-Ungariei și Bulgariei, Turcia a cerut mereu despăgubiri.

Până acuma n'a spus anume ce fel. Dar e lămurit la ce are să se ajungă. Astăzi felurite state au poște în Turcia: Germania, Austro-Ungaria, Italia, Franca, Anglia. Neapărat însă va trebui să se tipsească de astfel de institutii postale, căci Turcia va regula poșta cum se cuvine în folosul său. De asemenea se vor lăpăda puterile de capitulatii, cari sunt în nepotrivire cu suveranitatea de stat turcească.

»Dar cel mai însemnat folos e că va putea arma o politică cu totul liberă în privința comercială. Până acuma Europa nu lăsa pe Turci să pună taxe vamale mai mari decât 11 la sută ad valorem. Un stat constituțional nu poate primi astfel de știrbire de drepturi.

Germania și Austro-Ungaria trebuie să arate Turciei bunăvoință în aceste trei chestii și să le pună în programul conferinței. Baronul Aehrenthal a recunoscut în sandjacul Novibazar drepturile neștirbite ale Turciei nouă.

Apoi Delbrück s'a aretat cu totul de părerea că bine au lucrat Germania și Austro-Ungaria în cesiia bulgărească. Englezii zice Delbrück, s'au priceput a se avea foarte bine cu Turcia nouă.

Dar în această bunăvoință e multă viclenie. E foarte îndoiios, dacă vor ajuta-o din inimă pe Turcia în privința celor trei puncte de mai sus. Rușii însă vor numai să deslege chestia Dardanelelor, așa cum le cere interesul.

»Se mai poate adăoga că Puterile vor avea a se lăpăda de dreptul ce au de a ținea în apele Constantinopolului vase de războiu, al căror personal e neapărat, extra-teritorial și cari dau prilej atâtor inși a scăpa de sub pedepsele legilor turcești, fugând pe vasele de război.

București, 9 Oct. v.

Teatrul Național își urmează drumul său sigur înainte cu piese bine alese, traduceri îngrijite alternând cu piese originale românești, între cari avem câteva din ale lui Alexandri, rămase: *Lipitorile salelor, Despot-Vodă, Fântâna Blanduziei.*

Dintre piesele scrise în anii din urmă va rămânea prin valoarea ei artistică și morală *Sanda* d-lui Florescu și *Mama* d-lui Miculescu. Ultimul vâstar al d-lui Pandelea a fost mai puțin norocos. Nu s'a putut menține și a rămas să se mai dea în reprezentațiile de zi, Dumineca.

Duminecă seara, prin artiștii pe care îi are azi Teatrul Național, s'a pus încă odată în evidență multele calități pe cari le are Fântâna Blanduziei — și s'a dovedit că această piesă împreună cu acelea pomenite mai sus ale lui Alexandri vor face parte încă multă vreme din repertoriul nostru național.

Sanda, jucată luni pentru primadată în această stagiune, e o dramă modernă. In ea autorul, cunosător de aproape al așa numitului *mond*, sau nu știu cum să-i mai zic, din societatea bucureșteană ne zugrăvește, biciuind, moravurile cari stăpânesc în această pătură socială, în care mama de dragul petrecerilor și unei anumite vieți își face copila uitată într'o mânăstire de călugărițe din Paris.

Pentru ca să poată trage concluziile cuvenite și pentruca piesa să-și aibă rostul ei moralizator autorul ne coboară la viața acelor pe cari aceasta dramă ar avea intenția să-i ridice.

Și în viața aceasta de petreceri, de trândăvie, de intrigi apare așa de curată și de senină *Sanda*, venită de curând de la Paris, adusă spre a fi măritată, dar din nefericire ca să afle că acela la care îi erau îndreptate toate speranțele tinereții este prins de multă vreme tocmai în mrejele mamei sale.

O figură iarăși senină e unchiul Sandei, care luptă mult ca să salveze prestigiul familiei și viitorul nepotei sale iubite, care însă cu nici un chip nu mai rămâne la căminul părintesc, unde nu găsește și n'a găsit niciodată iubire — și se înapoiază iar la Paris spre a se călugări, după ce se făcuse catolic.

STIRILE ZILEI.

— 10 Octomvrie v.

Ciocnirea sângeroasă din Fakert. »Tri-buna« din Arad publică următorul raport despre ciocnirea sângeroasă din comuna Fakert: la comuna Fakert se află o șlagură crăsmă, care e a Șvabilor, în vreme

ce locuitorii Unguri nu au crăsmă proprie. Din pricina aceasta de mult este un antagonism între Unguri și Nemți, căci fiecare din cele două neamuri vrea să aibă un loc de distracții deosebit de celălalt. Aseară țărani nemți își petreceau în pace în singura crăsmă, a lui Moritz Taub, în vreme ce Ungurii își petreceau într-o casă particulară din vecinătate. Pe la oarele 8 țărani ungur Szöke a intrat în crăsmă nemțească vrând să se ia parte la jocul Nemților. Ura Nemților să trezi atunci și ei stânsă lampa și îl bătură pe întunec și-i spintecară pântecul lui Szöke. Familia acestuia chemă pe jandarmi și ei deșertară crăsmă cu sulite. Afară, pe piața dinaintea crăsmii jandarmii somară pe Nemții adunați să se retragă, dar poporul era înțărâtat și un turtar anume Peter Marksteiner îndemnă mulțimea să nu se supie. »Nu vă lăsați față de jandarmii unguri.« Țărani aruncară o ploaie de pietri asupra jandarmilor și o piatră răni pe sergentul Góz din Glogovát. Atunci sergentul-major Orosz Lános dădu ordin jandarmilor să tragă. S'au tras 16 focuri. Dacă n'au fost morți, cauza e că teatrul evenimentelor a fost piața, pe care se aflau ștrele turtarilor încât jandarmii n'au putut trage în dragă voie. Au rămas însă răniți grav țărani șvabi Peter Schleicher, Nikolaus Jacob și ungurii Miklos Péter și un mare număr de alți răniți, cari au fost transportați acasă și al căror nume nu se cunoaște. Deasemenea sunt răniți Ungurul Szöke, care a provocat cearta, sergentul Góz și alții.

Sf. Sinod al României a fost convocat în sesiune ordinară de toamnă, pentru ziua de 12 Octomvrie.

Liga culturală deschizând publicului biblioteca sa de zece mii de volume, care este cea dintâi bibliotecă populară din București, roagă pe toți d-nii autori și editori a contribui la scopurile ei de luminare a neamului, dăruind lucrările lor vechi și noi. Biblioteca ligei va edita în același timp un buletin bibliografic, în care vor fi trecute toate lucrările ce-i vor fi trimise, făcând și o mică dare de seamă asupra celor mai însemnate.

Palmi în familia regală sârbească. Din Belgrad vine știrea, că Regele Petru a făcut eri aspre imputări prințului moștenitor George pentru că ațâță poporul la războiu. La apostrofările părintești prințul George a răspuns obraznic. Regele Petru înfuriindu-se i-a șters fiului său o palmă, iar acesta, uitându-și de sine, a pălmuit pe tatăl său regal.

Din Sibiu ni-se scrie: În recenta ședință a »Reuniunii sodalilor rom. din Sibiu« presidentul a relatat despre pierderea îndurată de clasa meseriașilor noștri prin moartea veteranului tipograf N. Simtion. Acest vrednic meseriaș s'a numărat între cei 30 stegari, cu care protopărintele Reuniunilor noastre de meseriași, mult regretatul Nicolae Cristea a pus temei la 1867 Reuniunii noastre. Timp de 41 ani N. Simtion nu s'a despărțit de acest focular al meseriașilor. Trei ani a fost cassar, 27 ani a fost vrednic vicepresident, iar de 11 ani încuace a purtat cu cinste numele de primul membru onorar al ei. Pe Simtion îl găsim și în timpul care pentru alții ar fi fost de odihnă binemerită, în timpul că a fost membru onorar la toate întreprinderile noastre, parte inițiând, parte animând pe meseriași, parte conlucrând cu ei la cauzele bune ale Reuniunii. Ca muncitor în breasta sa, el a fost model pentru tineretul nostru și o mândrie a patronului său, tipograful I. Drotloff, pe care l'a servit în calitate de mașinist-tipograf, dela 1860 până la moarte. Pentru serviciul credincios și neîntrerupt, Simtion nu odată a fost distins între colegii săi, aproape toți de naționalitate străină, cu prețioase daruri și a fost premiat și din partea guvernului țării. Ca Român răposatul a luat parte activă la toate întreprinderile noastre și fiind și un evlavios creștin și fiu credincios al bisericeii. — Cor.

Colonizarea Bosniei și a Croației cu maghiari. »Kel. Ertesit« primește din Zagrab știrea, că agitația produsă în urma anexării Bosniei s'a mai calmat. Cercurile politice croate sunt însă foarte îngrijorate de viitorul Croației. După părerea acestor cercuri centrul Slavilor de sud nu va mai fi Zagrabul, ci Serajevo. Croații își exprimă temerea, că fiind pământul etnin în Bosnia, numeroase familii croate vor emigra în această provincie. În locul lor guvernul maghiar va coloniza Unguri. Aceiași intenție o are guvernul din Budapesta și față de Bosnia.

Concert Willy Weston — Honka Bajay. În 28 l. c. n. va concerta în sala Redutei celebrul pianist Willy Weston împreună cu

eleva sa Honka Bajay. Ambii artiști sunt cunoscuți ca cei mai buni interpreți ai muzicii Wagneriane. Bilete pentru acest concert se află de vânzare în librăria Hiemesch.

Prințul George al Serbiei justifică purtarea sa. Trimisul special al ziarului »Le Matin« la Belgrad a avut o convorbire cu principele George al Serbiei. Între altele, principele i-a spus următoarele cuvinte: »Mi-a fost greu să mă hotărâsc a vorbi poporului, în primele zile, când veneau bătrânii și tinerii în fața casei mele, să manifeste dragostea lor pentru patrie și profunda lor revoltă națională. După ce au trecut însă, am privit în urma lor ascuns, spre a nu fi văzut, cu ochii în lacrimi cum se desfășurau stindardele. Mă găseam în prada aceleiași emoțiuni dureroase a poporului. Imi spuneam că nu trebuie să vorbesc azi sau mâine. Și am vorbit a doua zi în cuvinte, cari nu sunt poate politice dar au fost sincere. Înainte de toate sunt soldat, primul soldat al patriei și regelui meu, și când națiunea întreagă striga »e patria în pericol!« datorita mea de prim soldat al patriei și regelui meu, era să trec deadrept în capul tinerilor voluntari, cari vor să moară pentru patrie și rege. Guvernul va hotărâi atitudinea țării. Eu sunt gata să-mi fac datoria ca soldat.«

Cutremur de pământ Se vestește din Argelès, departamentul Pirenei și din Thourars, departamentul Deux-Sèvres, că Mercuri dimineața s'a simțit în aceste două orașe un violent cutremur de pământ. Din Berlin se anunță că trei puternice zguduituri de pământ au fost simțite Mercuri după amiazi la Brambach.

Un apel. Reuniunea »Andreiana« a meseriașilor și comercianților români din Sebeșul-săsesc doriad a-și înmulți biblioteca provăzută în statutele reuniunii, apelează la marinimozitatea on. public, rugându-l să binevoiască a dona câte ceva — fie cărți ori bani — pe sama acestei bibliotecii. Ofertele marinimoase sunt de a să trimită la adresa subscrisului și vor fi chitate cu mulțumită pe cale ziaristică. *Sebeșul-săsesc*, la 25 Septemvrie 1908. Pentru reuniune: Președinte: *Victor Săbăduș*.

Cătră societățile meseriașilor și industriașilor români.

Fraților!

Cu inima plină de speranță într'un venitor mănos în succese luăm peana noastră și aducem la cunoștința societăților surori ce aceeași cale o bat, că noi reorganizați cu nouă forți și sub protectoratul marelui nostru Român general Alexandru Lupu ne-am început activitatea.

Era nouă, în care cu ziua de 4 Aprilie am intrat, suntem de fermă credință, că pe terenul dezvoltării noastre industriale și comerciale însemnează un paș înaintea.

Noi ăștia puțini cari favorizați de împrejurări am avut ocazia de a veni și a ne alăpta la sânul culturai străvechi a Metropolei Habsburge, așa ne-am gândit, că mari servicii am face neamului, dacă organizați am înlesni și altora calea ca să vină pe aicea, ca apoi alăptați adecă perfecționați în branșele lor să se reîntoarcă între ai săi ca tot atâți apostoli ai creării clasei noastre de mijloc.

Că înflorirea clasei de mijloc în viața popoarelor bogătie națională însemnează, Voi scumpele noastre surori trebuie că tot așa de bine o știți ca și noi. De aceea tari suntem în convingerea, că activitatea noastră a acelora cari la acest focar al culturai suntem plasați, va fi din partea Voastră cu aceeași dragoste sprijinită cu care dragoste noi în frunte cu marele nostru protector în serviciul scumpului nostru neam românesc ne am pus.

Rugarea ce Voue V'o adresăm, e că în toate cestiunile industriale și comerciale să fim de azi încolo în legătură oficioasă. Căci numai mână'n mână putem să prosperăm.

Cu dragoste românească

Viena, Octomvrie 1908.

Președinte: *George Vilencu*, tipograf.
Secretar: *Alexandru Barbu*, lăcătuș. Cas-sar: *Miltiade Nicolescu*, farmacist.

Presidiu: III/I Eslarngasse 4.

NB. Masa socială a Clubului I. B. Lichtenfelsgasse Nr. 3 la restaurantul »Zum Magistrat«

NOU ABONAMENT
LA
„GAZETA TRANSILVANIEI“
Cu 1 Octomvrie st. v. 1908
se deschide nou abonament pe cuartatul trei al anului, la care invităm pe toți amicii și sprijinatorii fôiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24 coroane, pe șese luni 12 coroane, pe trei luni 5 coroane, pe o lună 2 coroane.

ADMINISTRAȚIUNEA.

Varietăți.

La Hamburg se fac, de câțeva vreme, experiențe cu urși albi ai oceanului înghețat spre a-i deprinde să tragă la ham.

Se speră, că după ce se vor deprin de ei vor fi de cel mai mare folos exploratorilor regiunilor polare, cari, tocmai în acest scop frc experiențe cu acest animal rar al polului, mult mai îndurător decât cânele care s'a folosit până acum.

Căpitanul norvegian Amundsen vrea să-i folosească pentru prima dată în expediția ce are de gând să facă în regiunile polare în primăvara anului 1910.

Cu 4 urși se crede că se va face atâta serviciu cel puțin ca și cu 60 de câni.

Fiecare an aduce câte ceva nou. câte o curiozitate, câte ceva extravagant chiar, în ale modei, dar mai cu seamă în ale modei feminine.

Și asta se observă îndeosebi în orașele mari, unde instinctul de imitație pentru lucrurile mici e în mare dezvoltare.

Locuind mai mulți ani într'un astfel de centru ai să vezi apariția pentru foarte scurte re-timpuri, când a unei pălării de bărbat de o culoare bizară și de o formă cu desăvârșire străină de forma capului, care pe lângă greul înțelepciunii trebuie să mai poarte și greaua sarcină a capriciilor modei bărbătești — când a unei haine a cărei croială n'are nimic a face cu liniile trupului, omenesc... Niște păpuși cărora s'ar părea că o anumită mașină le produce toate aișcăliile exteriorului lor schimonosit.

În astă-toamnă, după lăpădarea pălăriilor de panama, cari au viață mai îndelungă, societatea, adecă o anumită parte a societății — vai! foarte anumită — s'a îndrăgît de niște pălării, cu margini mici, lăseate în jos, de culoare verde, cari îmi pare erau, dacă nu sunt și azi, purtate de o anumită categorie din aristocrații, maghiari.

Încât pentru pălărie dedamă ea a atins proporții îngrozitoare. Atât în înălțime, cât mai cu seamă în lărgime ea a întrecut mult îșlicul boierilor de odinioară, cari nu încăpeau doi într'o caleașcă.

Primele apariții ale acestei pălării la început a scos dela unii hohote de râs, dela alții surpriză și dela foarte mulți zâmbet...

A fost o adevărată năvală a sexului slab (sau frumoș, cum i-se mai zice) pentru a se bucura de această nouă zonzonată și lăbărtată formă a civilizației. Începutul l'a făcut o anumită categorie de femei, categoria celor mai îndrăznețe și originale, pildă vie a întregii lumi feminine. Apăr pe stradă și nu mai încap două pe un trotuar, iar când încap două într'o trăsură își vine se zici la prima vedere, că e coșul trăsuri ridicat.

Și atât acei cari poartă ca și acei cari imitesc sunt mulțumiți. Știința mare a... imitației e cucerită. E cucerit totul.

Și ție așa de drag să privești lung pe urma acestei nemărginite mulțimi de cuceritori...

Lupta între petrol, gaz, acetilenă și electricitate. Pentru luminatul spațiilor mari se luptă azi aceste 4 mijloace de luminat. Lampa Auer a luat naștere din lupta între gaz și electricitate. Gazul care părea că va fi învins de electricitate, trăește astăzi egal cu aceasta. Dar, același mijloc cari i-a dat viață i-a creat doi dușmani noi, spiritul și petrolul. Sita incandescentă face cu puțință lămpi puternice cu petrol, cari au între 800 și 1500 lumânări, asemănătoare cu cele mai luminoase a-curi voltaice. Din această cauză, în Suedia, în Rusia, și în multe țări, și la noi chiar, se răspândește din ce în ce mai mult lu-

mina incandescentă cu petrol (Washington sau alte sisteme).

Din punctul de vedere al efinității instalării, luminatul acesta cu petrol bate luminatul electric, care cere instalațiuni costisitoare. Punând 30 bani pentru litru de petrol, o lumină de 800 lumânări costă 10 bani pe ceas, în timp ce ea costă 22 bani cu gaz și 25 bani cu electricitate. Primăriile mici ar trebui să se gândească la acest sistem, mai ales că suntem în fruntea țărilor petrolifere. Nu uităm, de sigur, că luminatul electric e mai comod. Luminatul cu acetilenă, cu toată frumusețea și intensitatea luminei, e legat încă de numeroase neajunsuri; dintre acestea mirosul și pericolul exploziei au slăbit mult interesul lumii pentru acetilenă. (La Nature, 12 Sept. 1908.)

ULTIME ȘTIRI.

Constantinopol. 23 Oct. Ambele consilii ale Patriarhatului au decis ca Patriarhatul să protesteze pe lângă Marele Vizir din cauza procedurii ilegal întreprinsă contra grecilor cu ocazia alegerilor. După conziliul de miniștri, care s'a ținut eri, ambasadorul englez s'a dus la Poartă și a conferit cu Marele Vizir. Se afirmă că conziliul de miniștri n'a luat nici o hotărâre definitivă în privința răspunsului, pe care Poarta trebuie să'l dea proiectului de program al conferinței. Discuțiunea punctului de vedere a Poartei n'ar fi încă terminată.

Constantinopol. 23 Oct. Ziarul »Ikdam« află că ambasadorul Angliei a declarat în mod categoric Marelui Vizir, că Anglia nu admite tratative directe între Turcia și Bulgaria. După ziarul »Sabah«, Poarta a primit știrea, că cu toate declarațiile pacifice ale Bulgariei, guvernul acestei țări continuă pregătirile militare.

Bibliografie.

»Legenda Funigeilor«, poem dramatic în trei acte de St. O. Iosif și D. Anghel. Prețul 1 Leu.

Daute »Infernul« traducere în versuri de N. Gane. Prețul 3 cor. 50 bani. plus 30 bani porto.

»Prin Vraja Dragostei«, nuvele de *Vasile Pop*, editura Minerva. Prețul C. 150 plus 10 fieri porto.

M. Sadoveanu »Vremuri de Bejemie« 2 cor.

Guy de Maupaansst »Povestiri alese« traduse de *M. Sadoveanu*. 2 cor.

Octavian Goga »Poezii«. 1 cor.

Zaharie Bărsan »Poesii« 1 cor. 50.

Sandu (Aldea) »Carticica Plugarului« — 50 bani.

Ioan Adam: »Năzuință« povestiri și »Pe lângă vată«, pude și glume țărănești. Ambele à 1,50 cor.

»Compassul Românesc« de *N. P. Fetrescu* partea I. și II. care conține și legea com. rusală. Se poate procura prin librăria A. Mureșianu, Brașov. Prețul ambelor tomuri plus 3 cor. 20 bani porto.

Proprietar: *Dr. Aurel Mureșianu*.

Redactor responsabil: *Victor Branisoc*.

Copii născuți fără vreme

prin Emulsiunea lui Scott scapă de decadentă, revin earăși la puteri, și tărîe normală.

M I I

de părinți îngrijați a fost plini de bucurie de întoarcerea iute spre bine.

Și în cazul când respinge laptele

Emulsiunea Scott

o ea bucuros și se mistue ușor. (5)

Veritabilă numai cu marca — *nescurul* — ca semn de garanție a procedurii lui Scott.

Prețul unei sticle originale 2 coroane 50 bani
Se capătă în toate farmaciile.

Din partea vicecomitetului comit. Brassó.

Nr. 10426/1908.

Concurs.

La postul de ingineriu devenit vacant la oraşul Brassó, pe lângă condiţiunile de mai jos escriu prin aceasta concurs şi provoc totodată pe acei cari doresc a obţine acest post, ca pe lângă documentarea calificăţiunei prescise în § 10, art. de lege I din anul 1883, să-şi înainteze petiţiunile către subscrisul cel mai târziu până în **20 Noemvrie 1908** de oarece petiţiunile ce vor sosi mai târziu nu să vor lua în consideraţiune.

Concurenţii au totodată a documenta cumcă posed limba maghiară şi germână în scris şi verbal, iar cea română cel puțin verbal.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt următoarele:

2400 cor. salariu fundamental.

600 cor. bani pentru quartir şi quinquenalele prescise în statutul oraşenesc de organizaţiune.

Totodată atrag atenţiunea concurenţilor la acea împrejurare că în sensul §-lui 111 al statutului deja amintit. Celui ales nu-i este permis a face praxă privată. Postul din chestiune să întregeşte pe viaţă.

Brassó, în 12 Octomvrie 1908.

Augustin Jekelius m. p.

367,1-2.

vicecomite.

Nr. 10659/1908.

PUBLICAŢIUNE.

Prin aceasta se aduce la cunoştinţa publicului, că conspectul de prescriere a aruncului pentru căutarea bolnavilor pe anul 1908 este gata şi se află depus la subscrisul oficiu de dare oraşenesc spre a putea fi cetit şi esaminat în timp de 8 zile adecă dela 26 Octomvrie 1908 până la 3 Noemvrie 1908 totdeauna dela 8-12 care a. m.

Toţi plătorii de dare, cari au intrelăsat de a-şi prezenta la acest oficiu de dare până acuma coalele de dare spre a fi întregite cu datoria de dare pe anul 1908, sunt provocaţi prin aceasta de nou a-şi prezenta la subscrisul oficiu de dare coalele de dare spre scopul numit, în termin de 8 zile, cu atât mai tare, căsi la dincontră cei neglijenţi vor fi pedeşti cu o pedeşpă dela 2-10 coroane.

Brassó, în 23 Octomvrie 1908.

369,1-1.

Oficiul de dare oraşenesc.

Nr. 15755-1908.

PUBLICAŢIUNE.

Pentru a da în antrepriză lucrările de zidire la „casa Sfatului“ şi anume facerea de nou a vârfului turnului, renovarea radicală a turnului, renovarea din afară a întregii case adecă a Sfatului precum şi a pissoarelor, a urloaelor şi a tavanelor dela odăile de archiv, pentru a le da în întreprindere toate lucrările cu suma totală de 46911 cor. 70 fileri.

Se va tine licitaţie cu oferte **Joi, în 12 Noemvrie a. c. la 10 oare a. m.** în localul oficiului oraşenesc pentru agende economice.

Amatorii au a-şi prezenta ofertele dimpreună cu vadiul de 10% până la **12 Noemvrie a. c.** în biroul oficiului economic oraşenesc, acolo pot ceti şi condiţiunile de ofert şi cele ale contractului, mai departe planurile şi proiectele de spese.

Brassó, în 28 Septemvrie 1908.

355,2-2.

Magistra ul oraşenesc.

COLOSAL este norocul la KISS!

Cu stăruinţă, activitate, invenţii, economie, aduni bani în timp îndelungat, dar a te îmbogăţi curând, pe neaşteptate, este posibil numai cu noroc la câştiguri mari. De aceea cumpără cei mai mulţi oameni losuri, căci cu aceasta **au speranţă** a se îmbogăţi iute.

Cu deosebire sunt losurile loteriei de clase r. u. căutate, căci din 125,000 mii de losuri care se pune în vânzare 62,500 losuri câştigă, prin urmare tot al **doilea los câştigă** necondiţionat. **Şansele de câştig sunt unice în felul lor**, nu există plan de loterie mai solid şi favorabil.

Atât emisiunea cât şi tragerea losurilor urmează sub controla stăpânirii r. u. şi din cauza aceasta publicul **are toată confienţa** în losurile de clasă

Norocul este necalculabil. Dela întâmplare atârnă norocul multor oameni. În viaţa ori cui sunt momente, în care se poate noroci, de aceea să-şi cerce norocul cu numărul care s'afle lângă **numele** propriu sau la numele unei persoane iubite, care posibil la tragerea viitoare va căi cu câştig mai mare.

Lista

câştigurilor celor mai mari din 62.500 losuri ale loteriei XXIII de clasă reg. ung. ce se vor trage în 6 luni din totalul de losuri 125 000 sunt:

Câştigul cel mai mare este

1,000.000 Cor.

(UN MILION COROANE.)

		Coroane
1	Premiu	600000
1	Câştig	400000
1	"	200000
2	"	100000
2	"	90000
2	"	80000
2	"	70000
2	"	60000
1	"	50000
3	"	40000
3	"	30000
6	"	25000
9	"	20000
13	"	15000
44	"	10000
61	"	5000
22	"	3000
475	"	2000
961	"	1000
1635	"	500
165	"	300
39675	"	200
5325	"	170
5325	"	130
8765	"	100, 80, 40
62500	câştiguri şi premii	Coroane.

Cercaţi-vă norocul la noi, pentru că MARE e norocul lui KISS! Karl Kiss & Co.

Bancă, societate pe acţii. Colectori principali a loteriei de clase priv. r. u.

Birou central: **IV. Kossuth Lajos-utca 13.**

FILIALE: Rakoczi ut 55.

FILIALE: Erzsébet körút 22.

CUM TE CHIAMĂ?

Numerii aceştia se capătă numai la noi!

Adela 60142	Cosai 68015	Ferdin. 48152	Izidor 53 82	Manuil 34078	Roland 82122
Adolf 96085	Clemen 22222	Fran. sc 94244	Jan 67672	Marcel 8186	Rozalia 91902
Adorian 4479	Clarisa 9779	Floare 8393	Jacob 4957	Margita 92600	Zozica 8544
Adriau 10545	Cezar 3365	Fiorian 68007	Janca 10496	Maria 105994	Rodolf 57734
Agnes 83377	Cecilia 119440	Fioriţa 0760	Janca 29153	Mariora 51234	Solomo 13692
August 22195	Carola 21393	Fodor 102251	Janeu 37794	Marcu 13625	Sofia 107473
Arcadiu 8159	Camila 94 13	Francis 2329	Justina 48143	Marioşa 8228	Samuel 34079
Alexan 57514	Barbora 67617	Frida 29441	Jonas 53387	Martin 21375	Sandru 27983
Alois 73330	Ben zia 4971	Fridric 5122	Jonita 64234	Matei 91094	Sarolta 48151
Albert 9707	Danila 93342	Filip 13645	Josif 92583	Malyin 100968	Sabin 94244
A f. ns 02204	David 21374	Şabor 5204	Judita 75008	Matilda 8532	Simion 8398
A fred 33815	Dumitu 67336	Gabriel 74126	Julia 20184	M. cave 12707	Stefana 68007
Alice 79331	Demian 20046	Gaspar 90801	Juliana 91095	Menoda 90799	Stanisla 90769
Anaba 9304	Dăian 106184	Gaton 106157	Kimen 106000	Mihuţ 108045	Sirena 102251
Ambro 54793	Desidei 21352	G. Ńi 32076	Kamil 39570	Miti 8399	Sionia 2329
Andor 94933	Domn. 67326	Grigori 54404	Karolna 8223	M hal 13028	Sandea 29441
Andrei 10648	Dora 53395	G. za 23147	Karol 22154	Miclea 2166	Tamaş 51228
Ana 39499	Dorotia 92576	Gida 94983	K zmer 93327	Mic a 94984	Toma 13645
Anton u 21052	Dimitriu 8545	G. zela 8205	Katali 102539	Milan 119167	Teofil 5204
Antona 90847	Dinu 58579	Ganea 108024	Klemen 51178	Maurici 50562	Teodor 74126
Aurora 13662	Eberard 91314	Gustav 95330	Klara 29463	Na 95339	Terezia 90801
Armin 78258	Eli ta 106164	Gerasin 58136	Klotild 95025	Nador 108054	Terca 106157
Arnold 91937	Eman 51230	Guido 20181	Konrad 8379	Natali 110198	Tiamer 2366
Aron 4417	Eduard 3222	George 51221	Korneli 13643	Nerva 8313	Tiberiu 14304
Arpad 119449	Elena 90757	Gavril 119427	Kornel 20554	Nei 53395	Titus 23147
Artur 22289	Ebermer 8334	Genadie 39594	Kristof 90825	Nestor 92576	Tr tean 94983
Atla 73363	E-nor. 60094	Gerguta 27186	Kristin 107497	Neti 8545	Tobias 8205
Agusta 94210	Eliade 4556	Hev g 12710	Ladovic 45594	Nina 5859	Todor 10804
Aurel 92491	Ela 102232	Helena 9109	Ladislau 8194	Oiga 91314	Ulric 95330
Aurelia 21358	E vira 50565	Henric 32069	Lazar 67617	Olve 10664	Urban 58136
Balaş 13663	Ezra 39579	Herman 4555	Lenard 21637	Orban 5123	Valer t 20181
Balnu K 6196	Emanil 9492	Herman 78322	Lenca 93388	Ofelia 22222	Valeria 51221
Bandi 64617	Eati 20176	Horia 22443	Leo 10815	Otia 90758	Vencel 119427
Barnabas 616	Eriia 13034	Horaţ 3369	Laura 3383	Oro 8334	Vendel 39594
Beatrix 94923	E na 67667	Ida 105876	Leontin 19119	Onoriu 60094	Verona 27186
Beta 5120	Ecaterin 3355	Ida 93674	Leonora 48131	Paul 45568	Veronici 12710
Bengia 34291	E na 2946	Ignatie 96778	Lidia 94241	Paula 102237	Victor 91089
Ben a. 94227	E nesi 96831	Ican 67657	Lina 2257	Petr 50565	Victorie 32069
Berut 21075	E nan 119440	Iie 8139	Livia 5213	Plutna 39579	Vilma 4558
Berta 108041	Ervin 51250	Ilma 22142	Lorant 78243	Petrian 94920	Vilhelm 78222
Bertan 20050	Elisavet 23722	Ileana 13263	Leopold 390826	Pantelhe 20176	Vince 22443
Bertold 4204	Etel 9192	Iimie 73548	Laurentz 319	Rachel 13034	Walter 3360
Bianca 3128	Eugenia 8544	Lina 32072	Lucia 92456	Rafael 67667	Wlad 105976
Bodora 173348	Eva 57734	Irma 94209	Ludia 118100	Regina 3365	Zoltan 93674
Boluj 8331	Fabian 13792	Ioan 60731	Lucaci 21564	Renea 29464	Zeno 46789
Bosai 3525	Fati 107473	Io govan 2312	Ludvig 7484	R. zi 96831	Zosim 67657
C istian 3 579	Felicia 33079	vor 68015	Luiza 66924	Ricard 119440	Zora 8139
Cornea 57527	Felix 27083	Izabela 73120	Magda 90795	Robert 51250	Zma 22442

Ne rugăm a comanda de cu vreme ca numerii ce i voiţi să nu fie vânduţi.

Preţurile

losurilor clasei I.:
a 8-a parte C. 1-50
a 4-a parte „ 3-
o jumătate „ 6-
întreg „ 12-

Tragerea:

în 19 şi 21 Noemvrie.

Tăiaţi acest coupon şi trimiteţi-l nouă:

ŢEDULA DE COMANDĂ.

Cassa de bancă KARL KISS & Co., A. Ges.

Budapesta IV. Kossuth Lajos-u. 13.

Ne rugăm a ne trimite los clasă I a XXIII loterie, şi a planului oficios.

Preţul de K } triant în mare: poştale.
} „ cu mandat poştal.
} Inaţ-l cu rambursă.

Adresa exactă: } Numele
} Locuinţa, Str. şi Nr. casei
} Pošta ulmă (comit.)